

Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring

Til Kunnskapsdepartementet

postmottak@kd.dep.no

19.januar 2015

Hørings svar - forslag til endringer i barnehageloven og tilhørende forskrifter

NAFO har kommentarer til departementets *presisering av barnehagenes arbeid med dokumentasjon og vurdering* – høringsnotatets kapittel 6.

Departementets forslag til endring i barnehagelovens § 2

NAFO foreslår å fjerne følgende setning i forslaget: *Barnehagens pedagogiske arbeid skal dokumenteres og vurderes for å sikre at tilbudet er tilrettelagt barnegruppen og det enkelte barn. Barnehagene kan behandle de opplysninger som er nødvendige for å gi det enkelte barn et tilrettelagt pedagogisk tilbud i tråd med barnehageloven og forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (rammeplanen).*

Begrunnelse: NAFO mener at vurderings- og dokumentasjonsarbeid ivaretas gjennom paragrafens første ledd: *Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet.* At barnehagen er en pedagogisk virksomhet innebærer at arbeidet vurderes og dokumenteres kontinuerlig. Dette kan framkomme av forskriften.

Departementets forslag om presisering av lovhjemmel for barnehagenes arbeid med dokumentasjon og vurdering.

Departementet framhever at barnehageeier har det overordnede juridiske ansvaret, og har dermed rett til å velge hvilke system, verktøy og observasjonsmetoder barnehagen skal benytte for å følge med på barns trivsel og utvikling i hverdagen, og for å oppdage og følge opp barn med særlige behov for hjelp og støtte.

NAFO er kritisk til dette ut fra følgende begrunnelser:

- NAFO støtter at dokumentasjons- og vurderingsarbeid er sentralt i barnehagens pedagogiske arbeid. NAFO ser det som vesentlig at barnehagen observerer både det enkelte barnet og det pedagogiske miljøet i barnehagen. Det å gjøre pedagogiske valg knyttet til dokumentasjon og vurdering er en kontinuerlig faglig prosess i møte med barnegruppen og det enkelte barn. Observasjoner og vurdering i barnehagen må ligge til

grunn for hvilket system, verktøy og observasjonsmetoder som er best egnet. Et ekspertutvalg nedsatt av Kunnskapsdepartementet 2010/2011 gjorde en vurdering av åtte ulike kartleggingsverktøy for språkkartlegging og fant at ingen av verktøyene alene blir vurdert til å kunne møte alle målgrupper og behov (Vurdering av verktøy som brukes til å kartlegge barns språk i norske barnehager. Rapport fra Ekspertutvalg nedsatt av Kunnskapsdepartementet: 2010/2011).

- Når barnehagen skal kartlegge barnegruppen og enkeltbarns språklige utvikling, er det vesentlig at pedagogen velger det verktøyet som best er egnet for formålet. Noen ganger vil det på bakgrunn av observasjoner være aktuelt å kartlegge enkeltbarn, andre ganger vil det være hele språkmiljøet som står i fokus. Eier har ikke nødvendigvis denne innsikten. Rambøll peker på at kommunene allerede i stor grad (63 %) pålegger barnehagene å kartlegge barnas språklige utvikling. De aller fleste kommunene velger hovedsakelig ett kartleggingsverktøy. Dette dekker ikke alltid det som er mest hensiktsmessig for barnehagens språkmiljø eller enkeltbarns språklige utvikling. (*Kartlegging av språkstimulering og språkkartlegging i kommunene. Rambøll Management 2008*).
- Minoritetsspråklige barn er ekstra sårbare når verktøy skal velges. Ekspertutvalget (ibid.) viser til at det er få verktøy som egner seg til å kartlegge flerspråklige barns helhetlige språkutvikling. De fleste av verktøyene som kommuner pålegger barnehagene å benytte, vurderes som lite egnet for å kartlegge barn som lærer norsk som et annetspråk.
- Eiers beslutning om valg av system, metode og verktøy kan i tillegg svekke dialogen mellom barnehagen og hjemmet. En gjensidig dialog innebærer en meningsutveksling der begge har mulighet for å påvirke resultatet. Når eier bestemmer system og verktøy, låses barnehagens mulighet til å involvere foreldrene i samtaler om valg av metoder.

Departementet legger til grunn i notatet at foreldre skal ha innsyn i dokumenter som omhandler egne barn og til å få slettet eller korrigert opplysninger om barnet som er feilaktige eller misvisende.

- NAFO mener at dette stiller særlige krav til barnehagens personale i møte med foreldre som har liten kjennskap til barnehagen som institusjon. Dette bør tydeliggjøres i forskriften.

I notatet framgår det at foreldre ikke behøver å gi tillatelse til kartlegging av eget barn. Det presiseres imidlertid at barnehagen skal ha en dialog med foreldrene, og at foreldrene involveres i barnehagens arbeid.

- NAFO støtter presiseringen om at foreldrene skal involveres i barnehagens arbeid. NAFO er imidlertid kritisk til at barnehagen ikke trenger å hente samtykke fra foreldre til å kartlegge egne barn. Dette kan komme i konflikt med og svekke foreldrenes mulighet for involvering. Tillit mellom hjem og barnehage er grunnlaget for en god utvikling hos barna. Hjemmet må være innforstått med at barnehagen ser et behov for å kartlegge. Det å hente samtykke fra foreldre vil bidra til å styrke foreldres posisjon i møte med barnehagen og legge grunnlaget for en gjensidig dialog.

Departementet legger til grunn at barnehagene må kunne behandle opplysninger om etnisk bakgrunn for å tilpasse språkopplæringen til barn med annet morsmål enn norsk.

- NAFO ser det som viktig å skille mellom etnisitet og språkbakgrunn. Det er ikke behov for å kartlegge barns etnisitet for å tilrettelegge for språklæring i barnehagen. Etnisitet og barns morsmål henger ikke nødvendigvis sammen.

Departementet benytter begrepet «språkopplæring» (s. 27) i høringsnotatet.

- NAFO mener at begrepet er uheldig. Barnehagepedagogikken er forankret i et helhetlig læringssyn, ikke i opplæring. Begrepet språklæring bør benyttes.